

OCENE IN POROČILA

RECENSIONI E RELAZIONI

REVIEWS AND REPORTS

FALCO, Revija za ornitologijo, naravoslovje in naravovarstvo, št. 11

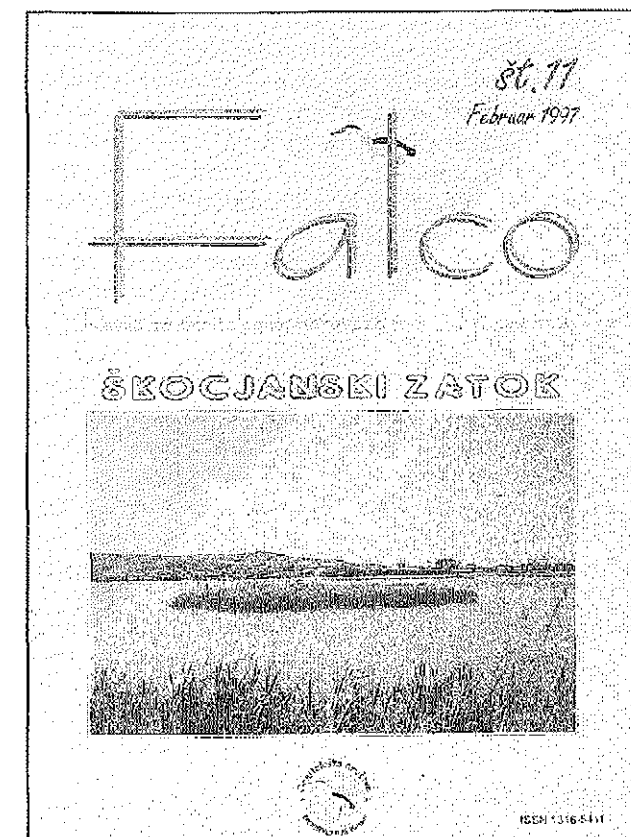
Ornitološko društvo Ixobrychus Koper, 79 strani

Koprski ornitologi so tudi v letu 1997 izdali novo, 11. številko revije Falco in jo v celoti posvetili Škocjanskemu zatoku.

Novi obliki in novemu pristopu je tokrat sledilo še eno presenečenje... V uvodniku z naslovom Uvodnik v osušitev nam Iztok Geister predstavi zasutje Škocjanskega zatoka v nekoliko drugačni luči, ne le kot izgubo življenjskega prostora rastlin in živali, temveč tudi kot izgubo lastne identitete. Prepoznavno podobo svojega mesta mestni očetje prodajajo košček za koščkom. V nasprotju z njimi pa je uredništvo pokazalo širino svojega duha tudi s tem, ko je v reviji objavilo članke in prispevke v italijanskem, materinem jeziku manjšine tega narodnomešanega območja. V angleškem jeziku je poleg naslovov in povzetkov tudi eden izmed uvodnih prispevkov.

Vsebina revije je razdeljena na tematske sklope. V prvem sklopu z uvodnimi prispevki na temo Škocjanski zatok - izgubljena stvar? nam Iztok Škornik na kratko predstavi pomen sredozemskih mokrišč, njihovo hitro izginjanje in možnosti ohranitve. Martina Gambroz je v italijanskem jeziku pisala o nastanku in spreminjanju Škocjanskega zatoka zaradi degradacijskih posegov. O konfliktih, ki se pojavljajo zaradi različnih interesov na tem svojstvenem naravnem območju, je J.P. Hesselink pisala v angleškem jeziku. Mitja Kaligarič je naštel in opisal halofitne vrste, ki jih lahko srečamo na ožjem območju Škocjanskega zatoka. Kar je bilo do leta 1994 napisanega in storjenega v povezavi s Škocjanskim zatokom, je Tihomir Makovec zbral in kronološko zapisal v prispevku Škocjanski zatok na papirju.

Drugi sklop je posvečen člankom in razpravam z različnih področij. Iztok Škornik je opazoval gnezdenje črne liske v Škocjanskem zatoku. Lovrenc Lipej je s prehrano pegaste sove predstavil male sesalce Škocjanskega zatoka, v drugem članku pa je pisal o gnezdenju navadne postovke na robu Škocjanskega zatoka. Ali Šalamun je preučil in opisal kačje pastirje Škocjanskega zatoka in okolice. Številne mehkužce, ki so nekoč živeli v Tržaškem zalivu, so avtorji Raffaella De Min, Ennio Vio in Valter Žiža prepoznali v nanosu, ki je nastal s poglobljanjem morja v pristaniške namene. Rastišče krhke hrbtnorese, ki je hkrati tudi prva potrditev

uspevanja te vrste na območju Slovenske Istre, je odkril Nejc Jogan. Manca Plazar Mlakar je predstavila ureditev Škocjanskega zatoka tako, kot si ga želimo ljubitelji narave.

V naslednjem sklopu sta predstavljeni mladinski raziskovalni nalogi, ki so ju pod skrbnim mentorstvom prof. Luise Angelini Ličen, Tihomirja Makovca in Iztoka Škornika pripravili dijaki italijanske gimnazije Gian Rinaldo Carli iz Kopra. Zanimivo je poročilo Tihomirja Makovca o opazovanju malega deževnika v Škocjanskem zatoku.

Vitez za okroglo mizo je bil tokrat Iztok Geister. Glede na njegov obsežni opus vam zagotavljam, da pogovor ni potekal le o Škocjanskem zatoku, ampak še o marsičem.

Revijo zaključujejo krajši zapisi o različnih ekskurzijah, prireditvah, zanimivostih, ocenah novih knjig, pisma bralecev in navodila avtorjem za pripravo člankov. Barbara Švigelj je pripravila poročilo o občnem zboru Ornitološkega društva Ixobrychus Koper. Ornitološki izlet k izlivu reke Soče v Maransko laguno je na svojstven način opisal Boris Švigelj. Uredništvo je omenilo žalostno najdbo kmečke lastovke v Južni Afriki, ki je v letu 1989 odletela iz Škocjanskega zatoka. Deveti zvezek naravoslovne revije Annales, Anali za istrske in

mediteranske študije, ki jo izdaja Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, je predstavila Barbara Švagelj.

Uredništvo je prejelo tudi dve zanimivi pismi bralcev. Prvo je poslal osnovnošolec, kar kaže, da ima ornitološko društvo svoje privrženice tudi med mladimi. Drugo pismo, v italijanskem jeziku, nam odkriva stare načine ribarjenja v Škocjanskem zatoku. Za popestritev revije z risbami je poskrbela Martina Trani.

Izdajo 11. številke Falca je tokrat sofinanciralo Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije. Revijo je mogoče listati na internetu, kamor lahko tudi sami prispevate svoje zamisli.

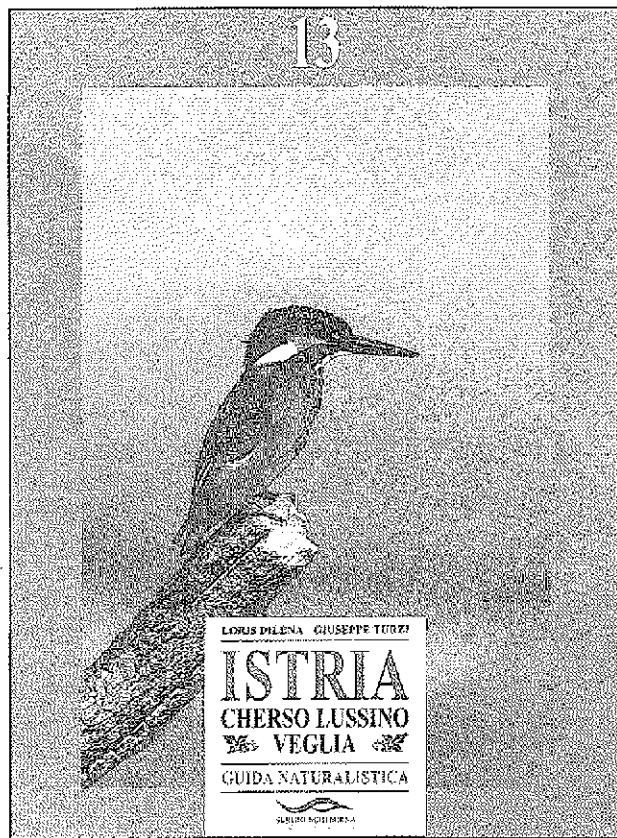
S prispevki v 11. številki revije Falco so koprski ornitologi in drugi ljubitelji narave še enkrat opozorili na Škocjanski zatok kot pomembno naravno dediščino, ki bi jo bilo vredno zaščititi. Ker vemo, kako počasi se odzivajo naše institucije, lahko samo upamo, da ne bo 11. tematska številka revije Falco o Škocjanskem zatoku postala eden redkih virov o zatoku in njegovih prebivalcih.

Danijela Kleva Švagelj

Loris Dilena, Giuseppe Turzi: Istria - Cherso - Lussino - Veglia, Guida naturalistica. Založba Sergio Schiberna editore, Trst 1997, 21 zvezkov, 252 str.

V poletnih mesecih sem v Miljah pri Trstu v izložbi naletel na prva ravno izšla dva zvezka naravoslovnega vodnika po Istri. Ker sta oba zvezka name naredila dober vtis, sem se odločil, da bom zvezke tega vodnika, ki so izhajali v tedenskih presledkih, redno kupoval. Na podlagi prebranih 15 zvezkov, ki sem jih doslej kupil, sem lahko strnil pričujočo oceno o tej reviji.

Naravoslovni vodnik krasijo izjemne fotografije živalskega in rastlinskega sveta Istre in Kvarnerskih otokov ter odlični krajinski posnetki življenjskih okolij tega območja. Revija je velikega formata, z zeleno uokvirjeno naslovnico in domiselno oblikovano notranjostjo. Poleg značilnih motivov istrske in kvarnerske favne in flore sta avtorja postregla tudi s fotografijami nekaterih redkih in/ali fotografsko izredno zahtevnih vrst ptic in sesalcev. Zvezki obravnavajo zanimive koticke Istre, začenši z naravnimi posebnostmi doline Rižane, Kraškega roba in Sečoveljskih solin, nadaljujejo z obravnavo dolin reke Mirne in Raše, predstavijo nam Brionsko otočje ter nadaljujejo s posebnostmi Čičarije vse do Učke. Vsako zanimivo območje je zaključena celota, razdeljena v posamezna poglavja. V uvodnem delu nam avtorja predstavita osnovne podatke (lega, osnovne značilnosti, geografske in geološke posebnosti) o obravnavanem območju. Sledi poglavje o flori in favni (ki je običajno tudi najdaljše), v katerem nam predstavi posebnosti iz istrskega živalskega in rastlinskega

sveta. V naslednjem poglavju nas avtorja seznani s potmi (*Percorsi*), ki si jih bralci lahko izberejo za izlet. V kratkem poglavju (*Consigli*) nas avtorja opozorita na najprimernejši čas obiska teh predelov (npr. barvitost pokrajine) ter dasta še kakšen namig o potrebni opremi.

Sledi poglavje (*Vitto e Alloggio*) o znanih restavracijah in gostilnah v bližini in o istrskih specialitetah. V stavku ali dveh, ki tvorita poglavje *Clima ed epoca delle escursioni*, nam avtorja spregovorita o podnebnih razmerah in o najprimernejšem času za obisk danega območja. V zadnjem poglavju pa lahko zvemo kaj več o jamah, gradovih, razvalinah, cerkvah in drugih zanimivih razglednih točkah, ki jih najdemo v okolici obravnavanega predela.

Več kot očitno je, da sta avtorja v prvi vrsti pri bralcih želela vzbuditi željo po obisku Istre in Kvarnerja. Z izborom izjemnih fotografij sta to prav gotovo dosegla. S tega vidika je smislu naravoslovnih vodnikov prav gotovo zadoščeno. Žal pa je to tudi vse. Če odmislimo fotografski del revije in oblikovno plat, od vodnika ostane bore malo. Besedilo je skromno in strokovno siromašno, poleg tega pa se je v tekst prikradlo kar nekaj napak. Pri tem ne mislim na tiskarske skrate, ki jih je pri latinskih imenih in na zemljevidih veliko preveč, ampak na zamenjave vrst. Tako avtorja npr. pod fotografijo kukavičnice *Serapias lingua* (ki jo v tekstu